

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egy évre 10 k.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Négy hasábjalapos sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetésekre az aránytalanul magas áron vetetnek fel. Bélyegzőj mi-
nzen külön bejegyzésért 30 kr.

A garanciák.

Ha az Ausztriával szemben fennálló közösség viszonya az áldás bőség-szarujának jelentőségével birna reánk: akkor is szégyenkezésre volna méltó az a gyáva hűledezés, a melylyel a mi u. n. irányadóink e viszonyoknak bármilyen változására gondolnak. Ám a most folyó kiegyezési tárgyalásokban ez a hűledezés képviseli a vezető motívumot akkor is, mikor minden arra látszik mutatni, hogy Magyarország újabb áldozatokra kényszerül azért a szerencséért, hogy fejts tehene lehessen Ausztriának.

A nemzeti önbizalom és önérzet felemelő érzései mintegy egészen eltűntek a közgondolkodás köréből s helyüket az apró taktikák ravaszkodása mellett az u. n. monarchia általános érdekeiért való hevület foglalja el. Ez a domináló tekintet kiegyezési tárgyalásokban és kvóta alkudozásokban magyar részről. Ez az államférfiúi gondolkodás, a melylyel szemben a par excellence nemzeti érdek kihagyása valami rettentően veszedelmes chauvinizmust, egyszerűen megengedhetetlen egyoldalúságot képvisel. Ezt tanulja legálább nap-nap után az a magyar közvélemény, mely még nem fásult el azoknak a kijelentéseknek a hallgatásában, a melyekkel Magyarország bölcssei a létező közjogi állapotot védelmezik.

Pedig a viszonyok alakulása az elé a dilemma elé állított, hogy vagy ragaszkodunk magának a ma fennálló közös ügyes viszonyoknak a lényegéhez, s akkor feladjuk alkotmányunk legnevezetesebb biztosítékait, vagy ezekhez a biztosítékokhoz ragaszkodva, — megnyitjuk az önálló állami berendezkedés pályáját.

Ez a dilemma, melyre a viszonyok visszautasíthatatlan elénkbe utal, Deák Ferencz sokat emlegetett közjogi alkotásában leli alapját.

Deák műve ugyanis felállította a nevezetes alkotmányjogi alapelvet, hogy Magyarország csak az alkotmányos Ausztria irányában ismer el bizonyos közösséget.

És most eljutottunk a fejlődésnek egy új stádiumához, a melyben az «alkotmányos Ausztria» egy pium desideriumot képvisel inkább, sem mint élő valóságot.

Tévednénk azonban, azt hiven, hogy tehát, a most már Deák Ferencz alkotmányügyi elvének következetes érvényesítése képezi államférfiaink törekvéseinek a középpontját. Ej, de hogy is! Deák nem ismerte azokat a tekinteteket, a melyekkel a monarchia nagyhatalmi állásának tartozunk és elég egyoldaluan csak azt a veszedelmet tekintette, a mit Magyarország alkotmányos szabadságára nézve az abszolút Ausztriával fennálló közös ügyes kapcsolat képvisel. A Bánffy

Dezső államférfiúi szelleme tehát megkorrigálja Deák egyoldalú felfogásának a hibáját. És kérdezzük meg csak Hieronnyi Károly, vagy Gajáry Ödön urat, kik a napokban nyilatkoztak e kérdésben. Mindketten kifejezik a szabad-élvű párt arra való hajlandóságát, hogy a konvenczióhoz hozzájáruljon, El lehetünk készülve tehát a közel jövőben arra a kísérletre, mely leszereli Magyarország alkotmányos életének a legjelentékenyebb biztosítékait, hogy elégesse azokat a nagyhatalmi állás s az annak biztosításában jelentkező dynastikus érdek Molochjának oltárán.

Az ország pedig rettenetes apáthiával néz mindezek elé. Érdeklődés helyett fásultközöny dominálja a lelkeket. Deprimált hangulat fogadja a kétértelmű de kétértelműségekben annyi veszedelmet jelentő illetékes nyilatkozatokat. E viaszgatalan helyzetben nincs egyetlen megnyugtató mozzanat a láthatáron. Hogy anyagilag károsodni fogunk az új kiegyezési tárgyalások ereeménye által: az a tudat kezdettől fogva kikerülhetlen bizonyosság ólomsúlyával nehezedik reánk. De hogy e mellé fel kelljen áldoznunk alkotmányos életünk ama csekély garantiáit is, melyeket a 67-ki kiegyezést készítők providenczialis bölcsessége még meghagyott, olyan erkölcsi abszurdumot képviselt szemeinkben, a melynek tanával még a Bánffy-regimet sem véltük

DUNA PARTJÁN.

— A Debreczeni eredeti tárcaja. —

Itt szoktam én almodozva
Sétálgatni minden este,
Miód már a Duna partját
Tündér keze lefestette.

Akkor én is egymagamban
Már köztetek kelek-járok,
Budapesti szép asszonyok,
Asszonyoknál szebb leányok.

Hallgatom, hogy nevetgéltek.
Jóleső a mosolygástok:
Elfeledve azalatt, hogy
Mennyi reményt sirba árok...

S mégse tudok mosolyogni;
Nincsen kívül nevetgélnem:
Mint a hajó-futja Duna:
Olyan komoly vagyok éppen.

S ifjú éltom nagy tengerén
Remény-hajóm, az is úgy fut...
Telve hit és szeretettel;
De még milyen hosszú az út!

Milyen hosszú, mennyi szikla!
Oh, de lelkem nem csügged el:
Mégfutom a bibliával,
Sziklát győzve szikla-hittel!

S ha fellegét a fájdalom
Neha-néha rám is hajtja
Elűzi azt álmodozva,
Műzsám édes, esengő ajka...

Csak e tudat csal ajkamra
Egy mosolyt olykor-olykor,
A mikor az élet zaja
Körülöttem dallamba forr...

S lelkem ott jár messze ismét
A Hortobágy közepében
S délibábos szép Debr ezen
Csalogányos erdejében.

Hol boldogan nemsokára
Ujra zendül Műzsám ajka...
S rád emlékszik minden estén,
Édes Dunám tündér partja!

(Budapest, 1898 jun. 15.)

Kovácsi Kálmán.

A második feleség,

— Dán elbeszélés. —

Irta: **Wedermins Boltje.**

Soeber Flóris elmélyedve ült a nagy faragott karosszékekben és kinézett könyves szobájának ódonzabásu ívelt ablakán a derült tájakra, a kéklő tengerre és a zászlós karsu árbozokra. De gondolatai fönt jártak

a magasban elhunyt feleségénél. Két év óta özvegy volt; egy négyéves fiúcska s egy lányka, akinek világrajöttét életével fizette meg édesanyja: ezek osztoztak fájdalmában... Nem, nem osztoztak benne, mert nem tudják és talán sohasem is fogják megtudni mit jelent ez a szó hogy: anya. Szegény, szegény gyermekek!

Mit ért az, hogy Flóris vagyonos ember létere nem sajnálta a pénzt, hogy gyermekeinek a legjobb dajkákat és nevelőnőket fogadhassa meg. Amit ezek a nők nyújtottak, az pénzért volt kapható, ami pedig a gyermekeknek kell: anyai szeretet, azt semmiféle nabori kincsekkel sem lehet megszerezni. Flóris gyermekeit ápolták, apjuk minden idejét nekik szentelte — és mégis! A multkor Flóris a tengerparton sétált gyermekeivel. A parti lucokban ott guggolt egy rongyos halász a szony: mellette a homokban kis porontya kaparászott, hegyeket építve és nagyokat rivalva örömeiben, ha a homokhegy összeomlott.

Anyuskám, de szép volt! kiállította a lucskos fiú és anyjához szaladva, nyakába csimpszkodott. Az pedig gyöngéden a kebléhez szoritotta a szöke fejecskét és csókolta a piszkos kis kacsókat és lágyan gyűyögögetve mondta:

— Édes piczikém!

Es ekkor a Flóris gyermekei tágra nyitott, bámuló szemekkel néztek apjukra és azt kérdezték:

joggal gyanúsíthatni. Ugy létszik azonban, hogy Bánffy Dezső urat egyáltalán nem ambicionálja az a törekvés, hogy Erdély nagy emlékü fejedelme Bethlen Gáborral egy sorban emlegesse valaha az utókor. A magyar államférfiúi gondolatvilágnak erről a legpregnansabb képviselőjéről azt írta egy angol történelem-író: »Att sz, k nek vallain Európa szabadsága nyugszik.« Nos Bánffy Dezső ur segít kiszéni alkotmányunk épületéből a constitucionellizmusnak azokat a sarkköveit, melyek eddig megakadályozták, hogy az abszolutizmus veszedelme ránk omljon.

Dr.

BELFÖLD.

A képviselőház ma csütörtökön d. e. 10 órákor ülést tartott, melyen folytatták a fogyasztói javaslatok felletti vitát.

A főrendiház elnöksége Tóth Vilmos halálával megüresedven, pontikai körökben megindultak már az új elnök személyére vonatkozó jelölések. Mint híriük, a kormány legkomolyabban jelöltje: gr. Szapary Gyula, a ki már Tóth kinevezése előtt is aspirált e díszes méltóságra.

Az országos Iparegyesület és az önálló vámterület. Az országos Iparegyesület a múlt hónap elején szaz külföldi, összesen ezerkét-szaz darab kérdőívet küldött szét az ország iparosai között, melyben arra kérte fel őket, hogy a j lenleg érvényben levő osztrák-magyar vámtrifvia nevezé meg észrevételeiket. A kérdőíveket az egyes iparosokhoz a köztetkező felhívás kíséretében küldték el:

Azok a viszonyok, melyek az osztrák tartományokban legutóbb fejlődtek, a vám szövegekkel melánys feltételek alatt leendő megköté ére kevés reményt nyujtanak. Ily körülmények közt az önálló vámterület letési esének részleteivel kellő időben kell foglalkoznunk, hogy a döntés pillanatában magunk viláosan lássunk és a kormánynak és a törvényhozásnak alkalmas nyagot nyujthassunk iparunk kívánságairól. Az »Országos Iparegyesület« ez okból

írások nyilatkozatok alapján ankétet tart. Bizalommal felkerjük tehát t. Cztmet, hogy a mellekelt pontozatokra lehető rövid idő alatt választ megadni s azt egyesületünknek megküldeni sziveskedjék.

Hogy milyen nagy az érdeklődés a magyar iparosok között az önálló vámterület iránt, az világosan látszik abból a körülményből, hogy már eddig is csaknem az összes felszólított iparosok beküldték véleményes jelentésüket, sőt nagy számban érkeztek észrevételek olyan iparosoktól is, kik felhívást nem kaptak és csak az Országos Iparegyesület hivatalos lapjából, a Magyar Iparból tudták meg a kérdőpontokat.

Az Országos Iparegyesület már megkezdte a jelentések összeállítását. Értesülésünk szerint az elnökség ismét szakfőnök meghallgatásával azután megvizsgálja és tanulmányozza a beérkezett anyagot és szükség esetén az illető iparosok, esetleg ellentétes nézetűek meghívása útján, talán rekonsztansu atokkal, főképp az »Országos Gazdasági Egyesület«-tel együttesen tisztazza az eszméket.

A kvótabizottságok — értesülésünk szerint — még e hó folyamán, 25-ike táján összeülnek és pedig ismét Beesben. A két elnökség csak bevárja még, hogy a magyar képviselőház és főrendiház intezze el meg a nyári szünet előtt letárgyalandó ügyeket, a mire megalapítják az új összejövétel napját. Az újabb tanácskozásban a magyar bizottság fogja előterjeszteni a magyar kormány részéről készült tabellák alapján a kvóta kulcsra vonatkozó számításait. A kvóta bizottságnak egyik tagja e számítások előterjesztését már a legutóbbi becsi konferenciák alkalmából is óhajtotta, de mert az osztrák bizottság számításai lekötötték a kvóta bizottságok tanácskozásainak idejét, ezáltal nem tette meg a formális indítványt. Annyi bizonyos, hogy az újabb tárgyalással a magyar bizottság okvetlenül belemegy a kérdés merítimába és nem marad többé pusztán akadémiai jellegű vitatkozásoknál. Mint híriük, a magyar tabellákból kitűnik a kvóta föleléseinek szükségessége, de a magyar szám azért eltér az osztrák számítástól. A magyar adófizetőket pedig megnyugtathatja az, hogy az ő zsebükre a többi fizetést nem az osztrákok számították ki, hanem a magyarok.

A képviselőház mentelmi bizottsága tegnap a Ház elé terjesztett jelentésében következőle nyilatkozik a Lepényi Miklós mentelmi jogának allitolagos megsértését illető bejelentésről:

A képviselőház állandó gyakorlata igazolja, hogy a Ház egyes képviselőikön ejtett sérelmeket csak akkor tette országos ügyggyé, midőn a sérelem minden kétséget kizárólag a képviselőház hivatásával állott kapcsolatban és sértette a képviselőnek közjogunk által biztosított függetlenségét. Minthogy pedig a fennforgó esetbe a bizottság az előtte tett nyilatkozatából s a tényállás mérlegeléséből azon meggyőződésre jutott, hogy a Lepényi képviselő ellen intezett támadás és hatalmazás az ő képviselői működésével összefüggésben nem áll, hanem ellene mint a »Nép« szerkesztője ellen volt irányítva: minthogy a képviselőház mentelmi jogok a képviselőház állandó gyakorlata által fogalma alá nem esik o y cselekmény vagy támadás, mely nem azza a szándékkal lett a képviselő ellen intezve, hogy őt vényhosól teendőinek gyakorlatában akadályozza, vagy a Házban tanusított magatartás megtörése gyanánt szolgáljon: mindeseknél fogva — a bizottság összes szavazatbival egy ellen abban állapodott meg, miszerint a bejelentett ügyben a mentelmi jog megsértésének esetét fönforogni nem látja s ez ügyben további intézkedés megételet szükségesnek nem találja.

A képviselőház tegnapi ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 15.

A Ház ülése tegnap egy kis gyászszünettel kezdődött. Szépen méltatta Berzevicsy Albert, a tegnapi ülés elnöke, a főrendiház elhunyt elnökeknek lefolyt életpályáját. A Ház megilletőve hallgatta meg a nekrológust és teljes részvétellel csatlakozott a gyász-manifesztációhoz, melyet Berzevicsy proponált.

Következett a napirend: A fogyasztási adók comprimált hármas javaslatához a szónokok sorozatát Komjathy nyitotta meg, ki egy alapos tanulmányra való beszédben mutatta ki, mily nagy új teher haramlik az orszagra a javaslatokban foglalt új adókkal, melyek ezenkívül még nyomasztólag foghatnak hatni szesz- és cukoriparunkra. Kimu-

— Mit csinálnak ezek?

És ekkor Soeber Floris szíve összeszorult és megfogadta, hogy teljesíti elhunyt neje kívánságát, és anyát hoz a gyermekeinek.

Vaasztasa Dörtje-re eset, aki legjobb barátja volt elhunyt feleségének s aki evekkel szelött megfogadta, hogy hajadon marad. Mikor azonban Soeber uram, aki kelemes és derék férfi volt, eljete lepett és kérte, hogy legyen az ő gyermekeinek, a legjobb barátja gyermekeinek második anyja, akkor Dörtje beleegyezett. Holnapra van kiűze az esküvő és Soeber Floris most, a második esküvője előtt va ő nap, itt ült és tarsalgott a megboldogult felesége szellemével. Azt mondta neki, reméli, hogy boldog lesz Dörtjevel és a gyermekek sem nélkülözik majd az anyai szeretetet. És kérte, oltalmazza öveit onnan a magasból továbbra is.

— Floris és Dörtje egy év óta voltak férj és feleség. De nem volt boldog az életük. Floris fiatalkori ideálja volt Dörtjenek, a ki, mikor Floris a barátja-jának nyujtotta kezét, megfogadta, hogy hajadon marad. Barátja halála után vegre most mégis egyesülhetett ideáljával. De most elhunyt feleségére való leküzdhetetlen féltékenység ragódott Dörtje szíven és megölte boldogságát. Floris ugyan mindent, a mi első nejeire emlékeztetett, elszállított a házból, de Dörtje mégis képtelen volt magát otthonosan érezni. Egyrészt mindent elkövetett, hogy szeretettel és jószággal megnyerje ferje és a gyermekek hajlandóságát; de alig látta férjét kissé elgondolkodni, a féltékenység mindjárt azt sugta neki, hogy Floris a megboldogult után vagyódik; és ha az apa gyermekeit dedelgette,

Dörtje a maga mellőztetését látta ebben is. Szegény Dörtje nagyon szenvedett. Floris figyelmét nem kerülte el a felesége lelki állapotja és a gyermekeknek megint csak nem volt jobb dolguk, mint a fizetett gondozók mellett.

Ekkor egyszer Dörtje az észlelte, hogy ferje lassankint egész rendszeresen ebédutánonként néhány órára eltávozik hazulról. Megkérdezte, hogy hova megy ilyenkor, mire Floris kissé zavart, felős választ adott. Jóságos Isten! Meg ez is! Floris eltordult tőle — a hazon kívül keres szórakozást! Meg kell tudnia, hogy hol és hogyan!

Sikerült is neki egy delután a férjét észrevétel nélkül követni. Látta, hogy a külvárosban egy kis kertővezte házba lép be. Elrejtőzött és megvárta, míg Floris kijött és eltávozott. Aztán ő is belépett.

— Itt lakik Soeber Floris ur?

— Itt, Epp most ment el!

— Köszönöm, majd holnap valamikorábban jövök!

Semmi kétség! Nem a holt feleség — élő szeretet volt az ő vetélytársnője! Ő a nyomorult! Micsoda szerencsétlenég! Álmatlanul töltötte az éjszakát. Lazas agyaban minduntalan az a gondola merült fel:

— Ez a büntetésed azért, hogy nem tartottad meg fogadalmadat, hogy nem akartad meghagyni jogát a holt asszonynak!

De tudni akarta, hogy kivel csálja meg őt Floris. Masnap valamivel a férje előtt távozott hazulról s egyenesen a kis házhoz sietett. A házfelügyelő aggályoskodását, hogy nem szabad a szobába lépni, ha az ur nincs itthon, jó borralalóval oszlatta el s aztán

dobogó szívvel állt az ajtó elé. Nesztelenül nyílt az ajtó. Persze, ilyen helyen gondoskodnak arról, hogy ajtonyikorgás ne árulja el a szerető jöttét. A sötét előszobából üvegajtón át kedves hálószobába jutott.

De mi ez? Ezek a butorok, a függönyök és ott azok a képek! Hisz ez az ő megboldogult barátjánőjének a hálószobája! Ez az ő arképe s azok a nagy, mslankotikus szemek a képen: az ő szemei. Oh ezek a szomorú, szemrebanyó szemek!

— Látod, ide kell Florisnak menekülnie ha rá akar gondolni, aki átadtam neked helyemet és boldogságomat. És te, te hogy hálalod meg ezt nekem, hogy neki és hogyan a gyermekeknek!

A fiatal asszony szörnyű izgatottsága meg enyhül a keserves zokogásban. Térdre omlik az agy lábánál és sir és imádkozik. Azután gyorsan letörli könnyeit, lekupja a képmásfalról és elsiet.

Floris a házfelügyelőtől értesült a titokzatos látogatásról s az alak leírása nyomán könnyen felismerte a feleségét. Rémülten siet haza. — A gyermekszobából Dörtje hangja hallatszik. Floris felve lép be oda. Ottan ül Dörtje, öleiben a leánykával, mellette hozzá simulva a fiu.

— Látjátok, gyermekek, ez a mi édes jó anyánk ott fön az éghen,

És könyek közt mosolyogva szól az ajtónál meglepetten álló férjhez:

— Igen, mi mindig gondolni fogunk anyuskára, ki fön van az éghen s nem fogunk rá féltékenykedni! És akkor ő imádkozni fog értünk és boldog leszek én is — a második feleség.

mutatta, h
dályt kepe
uj adók r
önálló vá
igazságosn
Ausztia é
Után

különösen
és ennek k
kiválképpe
szólt föl,
frira való
P o

koradával
zavarodási
kodik. Hat
premiunre
czióink me
hatása. M
tettz mes
ra arra, h
kerett az
attal, hog
Besz
adókkal fo
kockázata
tek, a me
kapták, ne
Banffy kö

— K
Poló
ezt megje
— F
ha csaltat
Ez
kérdésben
kapcsan kö

A *
— I
be se vet
— M
Ez r
az elnök
Ban

ügyesen r
hogy tula
illeti a p
zö mond
ramond'a

potolni.
Bar
ki hogy
szóása v
van. A k
niszterel
Ez

Házban.
Ku
Wlassics
niszter v
interpell

Te
e-elekm
magasra
valóság
tő eljár
titkar o
vadoló l
napra. l

A korm
nyitokol
rendeles
Ti
Ha
szenvéd
rend és
Ily
szót. A
az okm

*
szerző e
forgató t
dónek t
idején s
szerkesz
a lap m
ségrszér
Miklósn

tőzete tüzet fogott. A gépet hamarosan lebontották s a lépcsőház felső részén a tüzet elfojtották. Ugyan ezt cselekedték az első és a második számú feljáró tetőzetével. Ez is leégett mind a kettő s a tűz már a lépcsőn lefelé a negyedik emeleti lakások irányában is terjedt, a mikor nagy erővel sikerült eloltani.

Ezalatt a Duna partján meg a Vigadó-terén rengeteg néző közönség torlódott össze, mely óriási tolongás közt bámulta az égő csapódó lángokat.

Déli 12 óra volt, mire a ház tetőzete teljesen elhamvadt. A nagyobb veszedelem azonban csak a tűz lankadása után kezdődött. Ekkorára ugyanis a tömérdek víz keresztülzattatta a palota homokkőből épített felső parkányzatát és ez a belső udvarokban, valamint az utcák felől szakadozni kezdett és félelmes dübörgéssel omlott öt emeletnyi magasságból a földre.

A dunaparti részen mintegy 10 méternyi hosszúságban szakadt le a parkány, izéporra zúzták a leomló kődarabok a Városházához tartó utakat, székeit, virágait és villamos lámpáit. Három kávéházi alkalmazott is csak erős zúzódaok árán menthette meg életét. A Maria Valéria-utcai oldalon szintén nagy a veszedelem. Az utcát elzárták és senkit sem bocsátanak a ház közelébe, míg a veszedelmesen atázott parkányzatot hamarosan le nem bontják.

A palota lakóinak is súlyos a helyzetük. Rengeteg sok hivatal, magán iroda és iktás van a házban. Ezekbe most alig juthatni. A negyedik emeleti lakások nagy része atázott, kettő be is égett, a víz valamennyibe beszivárgott a padláról, negy öt lakásban bokáig áll a víz. Az első udvar üvegterőzete a folyók fölött szintén beszakadt, a badoglemek összeegye lógnak le a tetőről. A második udvar belső boltjaihoz és lakásaihoz sem lehet ferni, mert itt minden pillanatban leszakadhat a folyosó földel, meg a homokkő-parkányzat. A táviró és telefon drótaiból huszonhét szál elégett a többit is le kellett szedni, most a hangvezető drótok a kioszk vaskerítésére csavarva hevernek az asztalos téren.

Veszedelemben forgott a dunai gőzhajós társaság több kátrányos tetőzetű parti faháza is, melyekre rohamosan szakadt a sok szikra s a tűzoltóság egy részének kemény munkája akadott itt is.

Aldozata azonban a mentő munkának szerencsére nem volt. A lakók közül senkinek sem esett baja, a tűzoltóság embereiből mindössze Piskovszky Ede sebesült meg a fején es kezén; de azért ő is végig dolgozhatott a tűznel.

A katasztrófa helyét a délelőtti folvaman számos előkelőség nézte meg. Ott járt Perczel Dezső beügmiszter, Márkus József főpolgármester; Lederer altábornagy, helyettes terparancsnok, Rudnay Béla főkapitány.

A leégett palota az első magyar általános biztosító-társaságnál kétszázezer fortra volt biztosítva s a kár megközelítő a százezer forintot. A tűz keletkezésének okát a vizsgálat még nem derítette ki. Emlégetik, hogy a központi fűtőeszközök keményéből támadhatott a veszedelem. Mások azt mondják, hogy tegnap telefonmunkások jártak a padláson.

Egy házbeli lakó azonban, mindjárt a tűz keletkezése után rémülten futott Markovszky tüzoltó segédtiszthez azzal a hírrel, hogy reggel két cselédleány ment fel a padlásra s azok bizonyosan odavesztek. A tüzoltók keresték is a cselédeket, de a romok közt nem akadtak rajuk. Később előkerült a két cseléd halálra ijedten. Ők azt vallják, hogy mikor a padlásra föl akartak menni, már a középső udvar padlása langban állt, és a füsttől elfulladva alig bírtak lemenekülni a lépcsőn.

Déli 1 óra a tüzet teljesen elfojtották a tüzoltók. A palota kéményei kormosan meredeznek a levegőbe, a nagy ház körül rengeteg a víz, a kötőrmelék és vaslemez, meg az egyéb rom, úgy hogy a Thonet ház alig közelíthető meg.

Délután bizottság vizsgálja meg a házat, különösen a 4-dik emeleti lakásokat, hogy a

mennyiben a beomlás veszedelme mutatkozik, a lakók idejében kiköltözzenek.

Táviratok.

A francia kormány bukása.

Budapest, június 16. (Debr. ered. táv.) A francia képviselőházban tegnapelőtt kezdődött a nagy politikai vita, a mely a Méline kabinetjének általános politikája felett intézett interpellációkhoz fűződött. Méline eleve készült és edződött e vitára azzal, hogy az algériai zavargóknak megkegyelmezett. Ezzel megnyerte a naeionalistákat, a mit már Deschanelnek a Haz einökévé történt megválasztása is igazolt.

Méline kesznek nyilatkozott arra is, hogy kormányát a Ház veleményének nyilvánulása-hoz képest módosítja. Ezzel azt remélte elérhetni, hogy sok mini-ztr-eljölt árkon-okron keresztül követni fogja őt. Előre látható volt azonban, hogy Méline számítása meghiusulhat, ha a képviselőház azt fogja követelni, hogy az új parlamentnek teljes kormányt mutasson be és hogy reformpolitikájában nemesak demokratikus alapra helyezkedjek, hanem kizárólagos köztársasági többségre támaszkodjak.

Ez be is következett. A centrumnak oly nagy volt egymás iránt való kölcsönös elkeseredése, hogy a köztársaságiaknak és a radikálisoknak egyesülése lehetetlennek látszott, amíg a köztársasági elnök, Méline személyéhez ragaszkodik. A radikálisok támogatását el nem érhetvén, Méline megígérte, hogy megmarad a konzervatív és haladó párti republikanizmus terén, kabinetjét azonban haladóparti köztársaságiak fővételével fogja fölfriszíteni. E czézből már már jó eleve értekezett Ribot-val, aki már egy izben miniszterelnök is volt és Dupuy-vel.

Ribot már n pok óta prezuntív vezetőjeként szerepelt a Méline kormányát esetleg követő fuzionalis kormányok és bar elég becsületes volt arra hogy Méline törekvés-eit eleitől fogva nem gátolta, arra mégis bajosan lett volna rábíráható, hogy valamely tarcza átvételével tényleg is támogassa őt.

Ily előzmények után folytatta a francia kamara tegnap is az interpellációk tárgyalását. Méline tiltakozott a vad ellen, hogy ő antidemokrata politikát követ, mert a kormány programja mindig demokrata volt. El-fogadásra ajánlotta tehát Ribot határozati javaslatát, amely így szólt:

A kamara kijelenti, hogy helyesli a kormány kijelentéseit és el van tőkelve arra, hogy a republikánusok unióján alapuló demokratikus reformpolitikát fog követni és ezzel áttér a napirendre. (Tiltakozó kialte-sok jobb felől, elenk mozgás.)

Henri Ricard azt indítványozza, hogy Ribot határozati javaslatához fűzzék a következő szavakat: „és kizárólagos köztársasági többségre támaszkodva.”

Méline miniszterelnök ellenazte a pótlást, amelyet azonban 295 szavazattal 246 ellenében elfogadtak.

Ezzel a szavazással a kamara megtagadta Méline-től a bizalmat és kormányja le is vonta belőle a konzekvenziát.

A szavazás után a kormány tagjai az Elysee-palotába mentek és beadták lomon-dásukat.

Budapest, jun. 16. (A Debr. ered. táv.) Parisból jelentik: A válság megoldásáról hírlík, hogy valószínűleg Ribot fogja az új kabinetet megalakítani, meg pedig a progresszisták és mérsékeltbb elemek bevonásával. Valószínű, hogy az új kabinetbe Dupuy, Declasse, Leygues, Chautemps és Sarrien is belep.

Nincs azonban az sem kizárva, hogy újból is Méline fog a kabine-alakítással megbízatni.

A kvóta.

Budapest jun. 16. A magyar kvóta bizottság egyik tagja a kvótáról így nyilatkozott: — Hogy mit műveltünk Bécsben? Semmit. Mi az eredménye a több napos tanácskozásnak? Semmi. Bujráltunk mi is, az osz-

trákok is. A számról ha szó volt is, csak szó volt az és nem komoly beszéd. — Minden a körül forgott: mind alapon számítsunk? De ma már az alapan való megegyezés sem jelent eredményt. Hiszen egy alapon különféle számvetéssel különböző eredményt lehet kihozni. Öszinteséget egy fikarcnyit sem láttunk. A zürsavar odaát a legnagyobb. Senki sem tudja hogy mit csináljon. Senkinek egyetlen számbavehető ideája sincs arra: miképp lehetesen kibontakozni. Jun. 25-én újra fogunk találkozni. Akkor talán mégis eljutunk odáig, hogy a számokra alkudhatunk — haszon és siker nélkül.

A nemzeti muzeum új osztálya.

Budapest, Ma reggel 9 órakor a Magyar Nemzeti muzeum egy új osztályát, A néprajz it nyitotta meg Wlassics Gyula kultuszminiszter. A megnyitáson jelen-voltak az akadémia egyetem stb. képviselői s a muzeum tisztviselői. Szalai Imre miniszteri tanácsos igazgató vezetése alatt. Az új muzeum, mivel a régi épület máris szűfolyva van, ideiglenesen a Csillag-u. 12 sz. házban van. Öreü! Herma n Ottót emlegetik.

HIREK.

* **A szerkesztőségből.** Bleier Antal ur, ki lapunknak a f. évi márczius hónap óta rendőrségi riportere volt, a mai naptól kezdve megvált lapunktól.

* **A városi Baedeker.** A tanáregyesület közgyűlésének fogadását rendező bizottság tegnapü ülésén, melyről a tudósítás lapunk más helyen foglaltatik szóba került az a kérdés, melyet a mai lapunk velett fel először, hogy a közgyűlés alkalmából kiadás alatt levő monografiát nyomassa ki a város több ezer példányban helyi használatra is s maga Simonffy Imre kir. tan. polgármester nagy érdeklődést tanúsított iránta a jelenlevők azonban azt mondták hogy a szep terv megvalósítása azért nem lehetséges, mert a térképet egy budapesti műintézet készíten az csak 2000 példányban rendelte meg a mernöki hivatal. Ezzel szemben lapársunk a D. R. U. melynek éppen városi dolgokban köztudomásu a jólertesültsége, a következőket írja:

* **A város térképei.** Debreczen városának kétféle térképét sokszorosítottatta most a mernöki hivatal. Az egyik a jelenlegi állapotot tünteti fel, az új utca-nevekkel s ezt a tanáregyesületi közgyűlésre írott monografiához mellékelik, 2000 példányban. Ugyanebből másik 2000 példányt is készítenek bolti elárúsítás végett. A másik térkép a város általános szabályozási tervét ábrázolja. De ezt csak pár száz példányban sokszorosították.

Kérdjük most már, nem lenne-e helyesebb egyenesen a Baedeker-hez csatolva elárúsítani ezeket a térképeket? — Mi fenn-tartjuk indítványunkat.

* **A veres kereszt jelvény.** A belügy-miniszternek mult évben kelt körendeleite alapján a vörös kereszt jelvény használata büntetés terhe alatt tilos másnak, mint aki erre az egylettől bizonyos díj ellenében engedélyt kapott. Azon rendelet a vöröskereszt jelvény hivatalosan megállapított alakjára vonatkozott. A miniszter rendeletét most oda módosította, hogy az eredetihöz hasonló vörös kereszt jelvény használatát is eliltotta.

* **Balmaz-ujvárosi zendülés.** B-ujvároszon szigeruan folyik a vizsgálat a zendülés ügyében. Tóth Gabort, akit a csendőrök golyója megölt tegnap temettek el általános részvet mellett. A vizsgálat első eredménye az a szállítmány melyet ma délelőtt a csendőrök az ügyézség fogházába hoztak. Tíz balmaz-ujvárosi embert kísértek meg megvasalva, hogy az ügyézség kosztján emlékedjék egy ideig a világ folyásáról, meg a szoezialista tanokról.

* **A szőlők kivilágítása.** A debreczeni szőlőskertekben veszedelmesen fellépett új csapás: a szőlőmoly ellen védekezésül éjjelenként a ragadós szerrel bekent világitó lampás is ajánlatos. Ezért fogjuk megérteni azt a

ritka látványt, hogy a kerületekben mindenfelé száz meg száz lámpás ég, hogy a molylepkek ennél a különös kivilágításnál elpusztuljanak. A debreczeni új nagy szőlőtelepek tulajdonosai egyszerre ezer apró lámpást rendeltek meg erre a célra a helybeli lakatos mestereknél.

*** Dankó Pista Debreczenben.** Dankó Pista az országos nevű nótaköltő társulatával ma kezd meg előadásait az Angol királynő kerthelyiségében. A társulat szóló énekesei közt a következő jobb erők szerepelnek: Nögrádi János, Sz. Pajor Emilia, Losonczy Etel, Kantos István és Sérvári Janka. A terjedelmes műsor csupa Dankó nótából van összeállítva mi bizonyára még nagyobb vonzerővel lesz a debreczeni közönségre. A társulat több esten át fog fellépni.

*** Lopás a vonaton.** Bodnos Lajos asztalos segéd f. hó 12—13 közti éjjelen indult Budapestre Debreczenből Utközben többen voltak a vonaton. Bodnos elaludt a P. Ladányi állomás után és csak Budapest körül ébredt fel. Meg akarta nézni, hogy menyit az idő, de rémülten vette észre, hogy dupla fedelű arany anker remontoir óraja hiányzik. Most szeretné ha a rendőrség megkerítené a tolvajt, vagy legalább az órát.

*** Nyári táncvizgalom.** Mint már említettük, a konyari Sóstó fürdőben július hó 3. jótékony ezélu hangversennyel egybekötött nyári táncvizgalom lesz, melynek tiszta jövedelme a vidéki hírlapírók országos szövetségének nyugdíjintézetének javára esik. A hangverseny érdekes műsora a következő lesz.

1. Felolvasás Ujlaki Antaltól.
2. Ének, előadja Karacs Imre.
3. Ének, előadja B. R u z s i n s z k y Ilona.

4. Egyveleg Leoncavalló „La bohème cz. operájából. Czombámon előadja Nagy Dezső.

5. Ének, előadja Kállay Lujza.
6. Magyar népdalok. Magyarai Tástvérek zenakara kíséretével Hegedűn előadja F i s c h Lajos.
7. Szavaltat. Előadja M. V é g h Vilma.
8. Tíz éves. Előadja B. R u z s i n s z k y Ilona, F. K á l l a y Lujza és K a r a c s Imre.

A hangverseny, mely után tánc lesz, délután hat és fél órakor veszi kezdetét. Belépő jegy ára egy személynek két korona. A hangverseny résztvevői önjuttatott közönség tájékoztatása végett jelezük, hogy a vonat Debreczenből reggel 8 óra 35 perczkor és d. u. 4 óra 21 perczkor indul. Vonaton Hosszupályáig kell utazni, hol az állomásnál kocsik kellő számban rendelkezésre állanak, melyeken fél óra alatt a Sóstóra lehet érni.

*** A zeneakadémia köréből.** Az akadémia kiművelései osztályának egyik jeles növendéke ifj. Gall Józsefnek Tóth Irma az elméletből és gyakorlatból kiűnően levizsgázott s a IV. alsó osztály vezetésére képesítetnek nyilatkoztatott s ezáltal az intézet tanári köztelékébe belépett. Debreczen. 1898 jun. 15. Sz. Nagy Károly igazgató.

*** Műkedvelő előadás.** Iparos ifjakból álló társaság e hó 26-án műkedvelő előadást tart a »Margit fürdő« diszteremben, a melynek érdekességét növeli az a körülmény, hogy a színre kerülő »Jegykedő« című népszínművet Szilágyi József helybeli iparos írta. — Az énekes szerepeket Gyűgyei Prosk, Szilágyi Mariska, Nyilas István és Vattay Kálmán játszó. Előadás után táncvizgalom lesz, a melynek tiszta jövedelmét a népkönyha javára szánták.

*** Tíz éves találkozó.** Mindazok, kik 1887/8 tanévben tettek le az érettségi vizsgálatot a debr. ker. akadémiában megígérték volt hogy tíz év múlva újból összejönnék. Junius hó 23-én telik le a határidő, a mikor is a régi iskolatársak a kereskedelmi akadémiában fognak összejönni. Ezelőtt 10 évvel 38-an ígérték meg, hogy eljönnek.

*** Titokzatos eltűnés.** Beóthy Lajos a pallagi gazd. int. növényede, ki a Bihar megye főispánjának Beóthy Lászlónak az unoka öccsége — mint a D. H. írja — csütörtökön este eltávozott domb-utcai lakásáról és azóta magáról semmi életjelt nem adott. Hozzátar-

tozói sürgősen értesítették Henczidán lakó utyját Beóthy Sándor földkirtokost s a rendőrségnek is jelentették eltűnését. Az eltűnt fiatal ember, ki igen kedélyes fiú volt különböző, az utóbbi időben folyton lehagolt volt és hozzátartozói szerencsétlenségtől tartanak.

*** Bitang ló.** A balmazújvárosi ménesből egy öt éves pej ló jutott b tangságra. A hatóságok keresik.

*** Elcsipett tolvajok.** Juhász János és Kiss Gyula nevre hallgató megrögzött csavargók nagyon szeretik az új dolgokat, hanem a helyett, hogy becsületes penzszerezésre adnák fejüket, kellemetesebbnek találják a kézragadással való eltulajdonítást és lopnak a mit megkaparíthatnak, tökmagtól — az elefántig. Tegnap d. u. 1 óra tájban Kontsek Kornel Kossuth utcai üzletét tisztelték meg s egy esernyőt és egy női fejkendőt hirtelen elkezelték, de a kereskedő észreverte s utánok eredt. A csavargók futás közben eldobták az esernyőt, hanem a fejkendőt megtalálták Juhásznál és így tagadni sem lehetett a lopást. Illetékes pihenőre bekebelezettek.

*** Földbirtokos és tenorista.** A vidéki tenoristák általában véve jó módban élnek az köztudomású dolog. Hogy többen ne említsünk, ott van dr. Kun Árpád, a diplomás tenorista, a ki az anyagiakat illetőleg abba a társadalmi rendbe tartozik, amelyet külföldi előszeretettel varjnos osztálynak titulálnak. — Hát ime most itt van a mi saját külön tenoristánk, jó Karacs Imre! Ez a kellemes hangú énekes Debreczenben egy virágzó üveg és porcellán kereskedés szerencsés tulajdonosa, ezzel azonban nem érte be, hanem most terjeszkedik tovább. Haza jöven ugyanis a nagy vakációra, első dolga volt, hogy titokzatosan összepakolt és szőnyegre utazott. Hiába kürtök, senki sem tudta, még, hogy hová ment. Most aztán kidarult a titok. Karacs Imre mint tenorista ment el és egy jött vissza, mint valóságos földbirtokos. — Vásárolt egy földet, amelyen nyári szünideje alatt gazdálkodni fog. — Tesék és mégis folytón azt hangoztatják, hogy a vidéki színeszet nyomorog!

*** Munka után édes pihenés.** Szatmári József, szoboszlói illetőségi csavargó, kinek minden vágya a pálnka nyeldek és körülhulminál, ma zsákszámba szedte össze az alamizsnát a könyörület szivektől. Micsoda aztan megtelt különféle repusiumokkal az öbös zsák, kapta magát s pihésre dőlt a Hatvan-utczán. Egy rendőr életré hozta meg a ló s a horkolástól s figyelmeztette hogy az utca éppen nem alkalmas helyiség pihenőnek. Szatmári se logysen értette a dolgot, de hat engedte a kényszernek. Be is plántáltak a fogházba s ki fogják bírni a város területéről. Reméljük azonban, hogy meg visszakerül a kegyves után.

*** Közgyűlés.** Az Alföld Takarékpénztár Debreczenben részvénytársaság 1898. évi június hó 29-én délelőtti 10 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: Az igazgatósnak az a p öke felemelésére vonatkozó javaslata.

*** A debreczeni joghallgatók önképző köre** folyó hó 23-án tartotta zárógyűlést, melynek egyik legerdekesebb tárgya a pályamunkák eredményének kihirdetése volt. A bíráló bizottság jelentése alapján a kör Konrad Eiró 4. é. j. és Kiss Árpád 2. é. j. munkái, mint a pályadíjra érdemeseket, 20—20 koronával jutalmazta. Ugyancsak egyúttal folyt le a szokásos versenyzónoklat is. A versenyzők közül az első díjat — 10 koronát — Vargha Imre 2. é. j. a második díjat — 6 koronát — pedig Mészáros Karoly 1. é. j. nyerte el a bíráló osztatlan véleménye alapján.

*** Véletlen szerencsétlenség.** Alföldi Imre h. nánási vagyonos polgár, városi képviselő, testkérenek Alföldi Mártonnak, — aki építkezik — segítségére óhajtván lenni az építkezési anyagok behordásánál f. hó 13-án majdnem szerencsétlen véget ért. Szekerére száz vályogot rakott fel, alul nyerszet felül pedig szárazat, utközben a szekér első kerekére egy kátyuba ment s a nyers vályogra rakott száraz, a zökkenés által leomlott a lovak

lábaira s velük együtt Alföldi is a lovak közé esett, a melyek összerugdosták a gazdájukat, azután megbokrosodva örült futással magukkal ragadták a nagy teherrel megrakott szekeret, a melynek kerekai Alföldinek lábán és fején mentek keresztül úgy, hogy a fej megbasadt, az arc és láb összetört. Életben maradásához kevés a remény. A szerencsétlenül járt derek ember felett városzerte nagy a részvét.

*** Védekezés a tudóvész ellen.** A külügyminiszter ezer darab könyvecskét küldött le Debreczen város tanácsához, s hétszázat a varmegyéhez amelyek a tudóvész ellen való védekezésről szólnak. A tanács az ezer darab füzetet a közelnapok egyikén osztja ki a lakosság között. Lapunk a füzet tartalmát már közölte.

*** Protekciót keresett egy kis leány.** Olyan se csunya se szép leány volt. De mégis inkább szép volt, mert fiatal volt a kis leány. A ki pedig fiatal, az mind szép. Mert a szeme ragyogós, az arca pedig, mint a selyem, olyan gyöngé a fiatal leánynak. Ez is olyan volt delelőtti a városháza emeleti folyosóján. A hajdu-káplár a podeszta derek huszára beszélgetett a kartonruhas kis czivis leánnyal. És mert hogy fiatal volt a leány többen is megalóttak körülötte fiatal emberek.

— Aztán, mit akar? — kérdezte a káplár a leánytól, a ki szörnyen megilletődve babrikalta a kötenykeje szelét.

— A polgármester urral szeretnék beszélni, de magával, — mondta a fekete selyemkendő alól a kis leány, a kinek férfiszemnek igen tetszetős volt már a formája.

Ezután természetesen, nem lehet más a kérdés:

— Aztán miért?

— A dohánygyárba szeretnék bejutni. Hát megkérném, hogy kommandáljon be, mondja a kis leány, a ki egész elszomorodva balogotta, hogy az nem áll hatalmában a mindenkihez szives fő polgármesternek. Hanem azért még felvillant a leány szeme, midőn mondta:

— Akkor hát megyek a főispán urhoz, annak talán lesz annyi hatalma...

— A dohánygyári igazgató rendezkedik abban lelkem, világosította a káplár a protekciós-kéréső kis leányt, a ki mivel hogy fiatal, az arca pedig selymes, a szeme pedig villogó, alighanem be is jut a dohánygyárba mivel hogy ott az olyan leányok kellene.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, barátok és jó ösmérsők, különösen a városi katonai ügyosztály tisztviselői és a többi városi tisztviselők és a városi nyomda személyzet: kik boldogult drága férjem és jó atyám S i m o n M h a l y nyug. városi tisztviselőnek végtisztességételen megjelent szívesek voltak és e gyászos e-tnél részvétükkel fajtá munkát enyhíteni igyekeztek, fogadják az utón is legmélyebb halás köszönetünket. Özv. S i m o n M h a l y né és családja.

*** Szállítók figyelmébe.** A nagyváradi állomáson elhelyezett és elhelyezendő honvédsapatok és hidprófliska számára 1899. évi január hó 1-től 1903. évi december hó 31-ig terjedő 5 évi időtartam alatt szükséges kenyér és zab, 1898. szept. 1-től 1903. aug. 31 terjedő 5 év alatt szükséges szén, a omszalma és agyszalma szállításnak biztosítása végett Nagyváradon f. jul. 13-án kizárólag zárt írásban li ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartani. Az ar ejtési hírdeményvalamint a Szállítási felte elek füzeté a bpesti I. honvk. parancsnokság hadbírótság osztályánban, a nagyváradi honvédsereg kezébe bizottságonal, debreczeni és gyulai honvédtalponás parancsnokságnal betekinthető s ugyanott ily nyomtatott füzet 8 kr-ért megszerezhető.

Zenedénk jövője.

Debreczen, jun. 15.

Mult heti cikkemben kifejtettem, miért tartom czésszerűnek a két zenede fuzónalását. Kifejtetem, hogy Debreczeni társadalma nem tarthat fenn két zenedét es ha erő tetve mégis fennáll a két zenede, úgy azok csak kölcsönösen gy-nágtik egymást. Ha azonban a két zenede művészi erői — Viribus unitis — együtt

működnek, együtt hatnak, vállvetve dolgoznak fejleszik, felvirágoztatják, új életet és erőt öntenek a zenébe, úgy ez az évtizedek óta fennálló zenede országos intézete növi ki magát.

Mert vegyük csak szemügyre a két zenédét külön-külön, mit rejtenek magukban? Kezdem a fejnél — Simonffy Emil adminisztratív igazgató finom érzékű, disztinált művelt ember, akinek ép és fejlett érzése van a zene iránt és az évek hosszú során át szerzett annyi sok tapasztalatot, hogy az ő művezői vezetőségére, igazgatóságára jó lélekkel lehet bízni a legnagyobb zenede igazgatását. Meltó társai Kövy, Marton Imre, Ujfaluassy dr. a kik nemcsak mint műkedvelők, hanem igazán művészi vénakkal, tehetséggel bírván, csak előnyre mozdíthatják elő a zenede ügyét.

Hitessy a zenede eddigi arisztia vezetője egy negyed század óta szolgálja a zenedet. Ezekre rug ama tanulók száma, a kiket ő vezetett be a zene művészet misztériumába. Ámde a természet kerlelhetlen és a kor megköveteli a maga jogát. Hitessy a zenede lelke — ha valaki — úgy ő megerdemelte, rászolgált, hogy a zenede megadja neki teljes fizetését nyugdíjkeppen. Friedmann a hegedű tanár művész isten kegyelméből — Époly művész a technikában mint a zene elméletben. Csak szerénysege muja felüli művészetét.

Brück a zongora tanár már ma országos tekintély. A zeneszerzés és a zene oktatás terén ma már elismert kapacitás és csak gratulálni lehet a zenedének, hogy ily fiatal és művészi erőt sikerült alkalmaznia. Zivuska kipróbált, fellüő erő az ének terén. Blóghné Békési Rozsit főlegesen dicséret: a szavalást, dialektikát nálánál senki jobban nem taníthatja.

Ámde eme felsorolt erők — művészi voltak dacára — nem elegendők. Kell még oda egy zenetanár, egy cselló tanár és egy tanár a szépirodalom, irály és költészettan tantárgyaira. Vegre oda kell állítani egy artista igazgatót, aki jó, célszerű módon ossza be a tanerőket, tanárokat, tantervet és — Simonffy igazgatóval vállvetve vezessék, fejlesszék a zenedet.

Eme hiányzó tanerőket megtalálják a Szotyori-féle zenében.

Tóth Árpád helyettes igazgató, Friedman Csello-művész és anóak neje, egytől-egyig kitűnő erők.

Tóth elismert művész, a kivel komolyan kell számolni. Friedman zseniális ismeretes. Friedmanné kitűnő tanerő pótol. — Eket inteztet szellemi házasága tehát a legszébb, a legművésziőbb összhangzato: eredményezné.

A mi pedig a dolog pénzügyi oldalát illeti, az is nyerhetne megoldást. Magyarország a mily gazdag ciganyzenészekben, oly szegény nyilvános zene iskolákban. Hiszen a budapesti zenede sem jött volna létre, ha az öreg Abrányi, Erkel, Hubay stb. nem fejtett volna ki oly nagy akciózt. Ott van Szabadka — második városa a hazának úgy nagyságra, mint gazdaságra nézve; ott van Szeged, Arad, Kassa stb. vajjon mit tettek a zene fejlesztés terén? Egyedül Debreczent illeti a dicsőség, dicséret és ismerés, a mely a legrégebb idő óta istapolta, fejlesztette a zenet. A főiskola kantusa, a nagy templom orgonistája mindig elsőrangú műve-zekből állott.

A gymnasium, a tanítóképezde, a felsőbb elemi iskolák mindig súlyt fektettek a zene tanítására.

Az öreg Szotyori — legyen áldott emlékezete — egész nemzedeket nevelt, mindannyi apostolai a zenének.

Ugyancsak a zene iránti különös érzék, teremtetta a zenédét és — hazánk elsőrangú városi dajárdáját is.

Nem sokára — csak időkérdés — és lesz Debreczenben egy ev. ref. és r. kath. tanítóképezde. Ott is nagy szerepet játszik a zene alapos ismerete.

Már most, ha koncentrálnók a főgymnasium, az akademia, a tanítóképezdek, felsőbb iskolák zeneoktatását a Zeneakademiába fejlesztett zenédobben, mily szép, nagy és jövedelmező volna eme hatáskör.

A kormány, a művészetet annyira pártoló Wlassics kultuszminiszter, bizonyára elég nagy mértékben gyamolítana a zenédét évi állandó szubvenczióval.

A város sem fukarkodnék, hisz Debreczen mindenkori bókézően pártolta a művészetet.

Mindaz azonban csak akkor érvényesülhetne, ha a város venné át a zenédét és tisztességesen fizetné tanerőit. Mert 250—400 forinttal dotálni művészeket: az nevetseges.

En felvettem a kérdést, fel sine ira et studio. Egyedüli célom városunk és zenédünk jól felfogott érdeke volt.

Kuthi Zsigmond.

Az ország tanárai Debreczenben.

— A központi fogadó bizottság ülése. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 16.

Debreczen városa és társadalma méltó fennnyel fogja az országos középiskolai tanár-egyesület közgyűlését fogadni a jövő hónap első vasárnapján, ez a tegnapi gyűlés eredménye s a tanár-egyesület viszont méltányolvan és vendégszeretettel nemcsak számban, hanem tettekben is impozáns közgyűlést fog itt városunkban tartani, amennyiben megkösoruzza a Csokonai Vitéz Mihály szobrát, e közben az ünnepi beszédet maga a tanár-egyesület elnöke, — Magyarország első irodalomtörténész, dr. B e ö t h y Zsolt miniszteri tanácsos, egyetemi tanár fogja mondani.

Részletes tudósításunk a következő:

Simonffy Imre kir. tan., polgármester elnökele alatt gyűlt össze tegnap d. u. 5 órakor a tanárgyűlés fogadására alakult központi bizottság.

Jelen voltak: Siegmeth Károly, Haróath Gergely, Oláh Karoly, Mark Endre, Dóczy Imre, Roncsik Lajos, Fazekas Sándor, Kardos Albert, Szabó Kálmán, Kiss Sándor.

Elnök az ülést megnyitván, következnek a jelentések. Siegmeth Károly jelenti a kirándulási bizottság nevében, hogy a program elkészült, a közlönnyel szétment s már is 97 férfi és 15 nő jelentkezett.

Mark Endre a fogadóbizottság nevében előterjeszti, hogy a 3 án este 6 óra 50 perczkor érkező vendégeket a polgármester, a többi vonatknál Vecsey Imre tb. főjegyző fogadja. Este vacsora a Bikában a la carte, 4-én délelőtt közgyűlés, 1 és fél órakor ebéd a Bikában, a tanár-egyesület tagjai, a város vendégei, az egyesületen kívül állók 3 frtert válthatnak jegyet. Délután a város tanterezeteinek megtekintése, este dalestély 1 korona belépti-díj mellett, a tanár-egyesület tagjai is fizetnek.

5-én d. e. közgyűlés, fél 2 órakor bankett az Angol Királynőben, a tanár-egyesület tagjai a főiskola és az ev. ref. egyház vendégei, az egyesületen kívül állók 3 forintot fizetnek. 4 óra után a színház, zenede, torna-csarnok, két árvaház, közórház és izr. templom megtekintése, este szabad.

Ha r m a t h Gergely ismerteti a programot, mely szerint legalkalmasabb lenne 6-ikán reggel 8 órakor külön vonaton indúni a vendégseregnek a Hortobágyra; a külön vonat díja nem lesz több személyenkint 80 krnál, visszafelé pedig az arczképes igazolványok használhatók, d. e. 10—12 óra közt volna kocsikon a Hortobágy megtekintése, 12 órakor ebéd lesz a Hortobágyon; a melyen, valamint az előző napi két banketten a t a n á r e g y e s ű l e t m i n d e n t a g j a, (tehát a helybeliek is) a város vendége, míg az ebéden részt venni kívánó, az egyesületen kívül álló helybeli és vidéki résztvevők az ebédért később megállapítandó díjat fizetnek, ennek céljaira tehát a központi bizottság a kirándulási bizottságnak pauszát ad.

Julius 7-iken lesz az indulás, reggel 3 órakor, érkezés 10 órakor Nagybányára, onnan kocsin a fernezelyi völgybe onnan este Felsőbányára, ott vacsora, halás, 8-an reggel gyalog a Feketehegyre, hol a menedék házat avatják fel, 11 órakor dejeuner, d. u. vissza Felsőbányára, 9-én pedig a Rozsaly, vagy a Gutin megmaszása.

Oláh Karoly az elszállásoló bizottság nevében terjeszti az eddig tett intézk. melyek arra a reményre jogosítanak, az elszállásoló és kényelme tekintetében semmi kívánni való nem fog fenmaradni, ha a közönség érdeklődése továbbra is oly szép lesz, mint az eddig tapasztalható. A bizottság működésének sikere érdekében a vasutnál fognak elszállásolási irodát nyitni.

Dóczy Imre jelenti, hogy a monografia második íve van nyomtatás alatt, az kb. 8 ívre fog terjedni, a mely ha egészen ki lesz nyomva, akkor 1600 példány a Közlönny szerkesztőségének lesz elküldendő, 400 példány pedig a polgármesteri hivatalban helyeznek el. A rendező bizottság tagjait jelvényekkel fogják ellátni. A podgyász jegyeket az egyes tanterezetek igazgatóságaihoz fogja elküldeni az elszállásoló bizottság, a banket és részvételi jegyeket a fogadó bizottság a vasutnál, fogja az egyes tagoknak átadni.

Különösen megemlítendő még a hozott határozatok közül, hogy az izr. hitközség által a fogadás céljaira megszavazott 50 frtot örvendetes tudomásul vettek s elhatározták hogy e célból a pénzintézeteket is megkeresik.

A gyűlésnek egyik legkimngasóbb részlete lesz a Csokonai szobor megköszoruzása, mely jul. 4-én, a közgyűlés első napján d. e. 10 órakor a közgyűlés megszakitásával fog történni s amely alkalommal dr. B e ö t h y Zsolt, min. tanácsos az egyesület elnöke fogja az ünnepi beszédet mondani.

A közgyűlés programja különben a következő lesz:

Jul. 3-ikán d. u. 6 óra 50 perczkor az elnök és a közp. igazgatóság érkezése; fogadás a vasutnál; üdvözlő beszéd: Simonffy Imre kir. tan. polgármester mond, mire Beöthy Zsolt az egyesület elnöke válaszol. Beronius, elszállásoló, este ismerkedési estély a Bika II. udvarán.

4-én reggel 8 órakor az egyesület választmányi ülése a kollegium kisanáczstermében.

9 órakor közgyűlés. Megnyitó beszédet mond dr. Beöthy Zsolt.

Üdvözlések.

10 órakor a közgyűlés megszakitásával fevonulás a Csokonai kertbe, hol az egyesület nevében dr. B e ö t h y Zsolt elnök beszéd kíséretében megköszoruzza Csokonai V. Mihály szobrát, mire válasz a Csokonai kör nevében.

A közgyűlés folytatása, tisztviselői jelentések, indítványok.

1 1/2 órakor ebéd az Arany Bika disztermében. — Debreczen sz. kir. város közönsége megvendégeli a közgyűlés tagjait.

D. u. 4 órakor a tanterezetek és az ev. ref. nagytemplom megtekintése.

7 1/2 órakor dalestély a Margit fürdőben általános 1 korona belépti-díj mellett.

5-iken d. e. 9 órakor közgyűlés, — melynek tárgysorozatán az előadások vannak.

1 1/2 órakor ebéd az Angol királynő nyári helyiségében. A debreczeni ev. ref. egyház és a főiskola megvendégelik a közgyűlés tagjait.

D. u. 4 órakor a színház, zenede, bábaképezde inteztet, két árvaház (nőgyógyi és tanítói) közórház és esetleg az izr. templom megtekintése. — Este vacsora letzés szerint.

6-ikán reggel 8 órakor indulás külön vonaton a Hortobágyra. Ékezés 10 órakor, aztán kocsikról a pusztai élet megtekintése.

12 órakor ebéd a csárdában. Debreczen sz. kir. város közönsége megvendégeli a közgyűlés tagjait.

D. u. rendes von 7-én r a rendes sz

A többi közép iskola intőrebb Debreczenben sünk minde azon óbját érdemű tan fogadtassan gyár városi gukkal Az nek a haza f. evi július még egy ná szállásolási dosköndünk mal forduló azon kerelle szeretettől vendegemk s kegyeske tület hány mára szá ló továbbá az rendezkezn alkalmára. Végül miúknal fogva el, de az e kívánnak, hogy azon költségein az ivtartók minden köré. június h (Hungaria) atni. Tisztelszállásol

Kato tanács kat közönséget és nevelő pályázni u a) A életkor: b) 16 év. előt osztálya, p 31. b) Cs. ród i-ko á haladott l tűzérési l középiskol ród i-ko l alsó osztá akkor eleg jó-össze houvéb h 14 év-és a közepi pályázati bel, mint telre néz hadapród hely debr nyeresé v Julius hó hoz. A ré 9 órá ol ügyosztal sítások is

Már tudatja, épület fo vallásá 24-ig be tervezete hetők.

D. u. 4 órakor visszatérés a városba a rendes vonattal. Este vacsora tetszés szerint. 7-én reggel 3 órakor indulás Felsőbányára a rendes személyvonattal.

A több mint 1000 tagot számláló országos közép iskolai tanár-egyesület, ezen egyik leteintélyesebb hazai testület, közgyűléset ez évben Debreczenben tartja meg s bizonyára városunk minden művelt polgára at van hatva azon óhajától, hogy a hozzánk érkező nagyérdemű tanfőriak aitalunk minél szívesebben fogadtassanak, látassanak el s így e nagy magyar városból kedves emlékeket vigyenek magukkal. Az egyesület tagjai jul. 3-án érkeznek a haza különböző részeiből; gyűléseiket f. évi július hó 4-én és 5-én tartják és talán még egy napot körünkben időznek, tehát elszállásolásukról 3, legfeljebb 3 napra kell gondoskodnunk. Megbízás folytan teljes bizalommal fordulok városunk művelt társadalmához azon kérelemmel: mikép ősi magyar vendégszeretettől áthatottan hazánk ajtaját kedves vendégeink előtt megnyitni méltóztatásuk s kegyeskedjenek tudatni, hogy a testület hány tagját hajlandók a gyűlés tartására szóló vendégeket elfogadni. Felkérem továbbá azon tisztelt egyénre, kik fogadókai rendelkeznek, hogy fogataikat a mezerkező alkalmára szintén méltóztatassanak felajánlani. Végül miután lehetnek olyanok, kik viszonyainknál fogva vendéget ugyan nem fogadhatnak el, de az elszállásolás terhéhez hozzájárulni kívánnak, az illetőkhöz azon kérelmet írzem hogy azon összeget, melyet az elszállásolás költségeinek fedezésére felajánlani szívesek, az ívtartóknak átadni kérvényes edjenek. Az íver minden körülmény között kérem egkésőbb f. é. június hó 20-án déli 12 óráig hozzam (Hungaria palota II. em. 15. ajtó) visszajuttatni. Tisztelettel Osh Karoly tanácsnok az tetszállásoló bizottság elnöke.

TANÜGY

Katonai nevelő intézetek. A városi tanács katonai ügyosztálya figyelemzteti a közönséget, hogy a következő katonai tan és nevelő intézetekbe leendő felvételeire lehet pályázni u. m.

a) A fiumei hadtengerészeti akadémiába, életkor: beöltött 14 év és tul nem haladott 16 év. előtanulmány a középiskolák 4 alsó osztálya, pályázati véghatáridő f. évi július hó 31. b) Cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolába, életkor: élet 15 év és tul nem haladott 17 év, e előtanulmány, a gyolósági és tűzérségi hadapród iskolákba felvételhez középiskolák 4 alsó osztálya, az utász hadapród iskolákba felvételhez a középiskolák 5 alsó osztálya, 4 alsó osztály vezére csak akkor elegendő, ha a bizonyítvány alta anos jó összeredmény tüntet elő. c.) (A m. kir. honvéd hadapród iskolába: életkor: beöltött 14 év és tul nem haladott 16 év előtanulmány a középiskolák 4 alsó osztályának vegz se pályázati véghatáridő ugy a közös hadseregbeli, mint a honvéd hadapród iskolába felvételre nézve f. évi Augusztus hó 15. A honvéd hadapród iskolában van egy ege-z ingyenes hely debreczeni ifjak részére, amelynek elnyerése végett a pályázati kérvények f. évi Julius hó 15-ig adandók be a városi tanacshoz. A részletes pályázati feltételek naponta 9 óráól 12 óráig a városi tanacs katonai ügyosztályánál megtekinthetők, hol felvilágosítások is készséggel adatkak.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara közleményei

Máramaros vármegye kir. tanfelügyelője tudatja, miszerint 14 községben 17 iskola-épület fog emeltetni, melyek építésének felvállalására a vállalkozók ajánlataikat f. hó 24-ig beadhatják. A szóban forgó munkálatok tervezetei említett tanfelügyelőnél megszerezhetők.

A temesvári cs. és kir. 7-ik hadtest intendanssága a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok élelemszükségleteinek bérlet útján való biztosítása czéljából f. hó 20-án Aradon a kis-szt-miklósi, b.-csabai és h. m. vasárhelyi állomások részére, f. hó 22-én Temesvárott a temesvári, fehértemplomi, karánsebesi és nagykirindai állomások részére árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A cs. és kir. közös hadseregbeli és a m. kir. honvédseregbeli élelem szükségleteinek bérlet útján való közös biztosítása czéljából a következő állomásokon f. évi június hó 20-án tartatnak meg az árlejtések. Nagybecskerek, Lugos, Pancsova, Arad, Szeged, Debreczen, Nagyvárad. A feltételek kamaránknál megtekinthetők.

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —
Kerek Balint es neje Süvöltös Eszter 2648. sorszámú házukat megveszi özv. Molnár Peter né Juhász Zsuzsanna 2600 frtért, Grünfeld Leopold megveszi K ki Sandor Möricz telepen levő hazának öt illettő fele részét 500 frtért, Tóbiás István és neje Siska Nagy Juliána megveszik Vegh Andras és neje Molnar Zuzsanna 1001 □ 51 területű ujkerti szőlőjüket 2150 frtért, Kun Sandor és neje Izó Julianna megveszik özv. Jancsó Lajosné és kiskorú gyermekét 2 hold 250 öl területű óndódi földjüket 800 frtért.

Budapesti gabonatözsde

június. 15.

A kés zárúzet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági	76	—00—00	80	00.0—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—10—00	82	—
Tiszavidéki	79	—00—00	—	00.00—00.00
"	76	2.05—12.10	80	—
"	77	12.20—12.25	81	00.00—00.00
"	78	12.30—12.40	82	00.00—00.00
"	79	12.00—12.55	—	—
"	79	12.00—12.05	80	—
Magyarországi	76	12.15—12.20	81	—
"	78	12.30—12.25	82	00.00—00.00
"	79	12.45—12.50	—	—
Bácskai	76	12.10—12.15	80	00.00—
"	77	12.5—12.30	81	00.00—
"	78	12.40—12.45	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—
		Mm. hekt.-ben	Ar alógram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	8.60	8.70
" másodrendű	"	—	8.50	8.55
Arpa takarmánynak	"	60—62	0.00	0.00
" etetni való	"	62—64	0.00	0.00
" serfőzdei	"	64—66	0.00	0.00
Zab	—	39—41	7.20	7.60
Tengeri búsa i	—	—	5.30	5.35
" más nemű	"	—	5.20	5.25
Repeze bánsági	—	—	—	—

Sertés vásár.

június. 15.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban 58—59 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 58—59 krajczár Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 krajc áríg.
Sertéslétszám: 1898. évi jun. 13-én — volt készlet 44336 darab, 1898 június hónap 14-én felhajtott 674 drb, 1898 június hónap 14. napján elszállított 432 darab 1898 június hó 15-ik napjára maradt készletben. 44.577 darab. — A hizott sertés üzletirányzata csöndes.

Nyilt-tér.

NYILATKOZAT.

Alóírott, mint a görbersdorfi **tüdöbetegek** klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa, segíteni akarván a szenvedő emberiségen, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ gyógyforrást

(Bereg megye.)

1879. óta állandóan a legjobb eredménnyel alkalmazom a **légutak hurutos bántalmainál**. A legbiztosabb felkúszmerettel ajánlom ezen **kiváló gyógyviz** alkalmazását orvostársaimnak és a megbajokban szenvedő emberiségnek is.
A görbersdorfi gyógyintézet tüdőbetegek számára.

Dr. Römpler Tódor.

A ki praktikus az vegyen

olyan gyapjuszövetet öltönynek felöltönek, egyenruhának és öltözékeknek, mely tartós és színvaló di és a mely a viselésnél bevalik. Ilyeneket szállít a legkisebb méter mennyiségben, magánosoknak is. valódi nagybani **gyári árban**.

Raktar es. es kir. szab

finom posztó és gyapjuszövet gyáraknak **Moricz Schwarz Zwitau, Mähren**

Ujdonság uraknak tavaszi és nyári öltönyök, kammgarn, Cheviot, Loden és egyenruha szövetek a **legolcsóbbtól** a legfőbb minőségig. Szétküldés utánvetellel. — Nemtetsző viszárvétek. Minták, melyek nem rendelteknek okvetlen visszaküldendők.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSKENDŐKET

hazai ipari mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kész. járgány és erőhajtásra.

varosi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harang állványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöceződör tisztító készülékeket, utczai öntöző-kocsikat, sárkaparókat készit és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZIUT 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos iverk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitűnő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor- és sör czimkék

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve

A „Debreczen” kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.

L

Egyes evre
Folyvra
Nagyevre
Egy hora

Ado

(T—s

kormány a
el akarja v
ezideig a f
tek. Sulyos
a városok
kódést fojt
magas szá

Hanem
mány bölc
midőn felh
mat arra,
gyarapítsa,
melyet Mag
város fog

Nem e
a mai váro
meke lehet
ségéből se
tökéletes g
tudni épen
kintornázás
botok!

Hiszen
szaporodás
van is és l
kal kényel
Nem is kel
önálló várn
lán épen a
pitani, hog
magnöveke

A Magy

— A —

Regóta
régóta ezett
zeti érdek le
közoktatásüg
Nemzeti Muz
főülitott gaz
lyabban törö
megnyitást tu
nek mondan
sok minden
történetében
az együtt elő

De bisz
mány, még f
nek jutott es
dolat, hogy s
van az ősi
jelen vajmi n
válik, atalaki
a jelennek m
kori emlékeit
robamosan f
számára meg
gyűjteni? Ki
ezek a hagy
délre szálló
lónak elete
rejtenek mag
szenek biztos